

Sygn. akt I C 460/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2021 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marek Jasiński

Protokolant: Joanna Czyżewska

po rozpoznaniu 23 lutego 2021 r. w G.

na rozprawie

sprawy z powództwa R. B.

przeciwko P. O.

o zapłatę

I. zasądza od P. O. na rzecz R. B. kwotę 23087,60 zł (dwadzieścia trzy tysiące osiemdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 października 2017 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od P. O. na rzecz R. B. kwotę 4772 zł (cztery tysiące siedemset siedemdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 460/19

UZASADNIENIE

Powód R. B. w pozwie przeciwko P. O. domagał się zapłaty kwoty 23.087,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 października 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powód wskazał, że udzielił pozwanemu kilku pożyczek pieniężnych w łącznej kwocie 23.087,60 zł. Każda z udzielonych pożyczek była poprzedzona umową ustną, w ramach której strony umówiły się, że pozwany zwróci pieniądze gdy poprawi się jego sytuacja majątkowa. Do dnia wniesienia pozwu, pomimo wystosowania do pozwanego pisemnego wezwania do zapłaty, nie uregulował on należności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym 11 czerwca 2018 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 2302/17, Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty wniósł pozwany, domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu od powoda.

W uzasadnieniu pozwany kwestionował roszczenie wskazując, iż nie zawierał z pozwanym umowy pożyczki, a ewentualne otrzymane przez powoda kwoty stanowiły niejako darowiznę i pomoc w trudnej sytuacji majątkowej. Wskazywał, iż potwierdzenia przelewów dołączone do pozwu nie stanowią uprawdopodobnienia faktu zawarcia przez strony umowy pożyczki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. B. i P. O. łączyły nie tylko stosunki towarzyskie, ale z czasem także przyjacielskie.

/okoliczności bezsporne/

W czasie trwania ich relacji przyjacielskich, powód prowadził własną praktykę lekarską w postaci gabinetu stomatologicznego, zaś pozwany prowadził działalność gospodarczą. Z uwagi na trudną sytuację materialną pozwanego, powód zaczął wspomagać go finansowo.

Łącznie R. B. pożyczył pozwanemu P. O. kwotę 23.087,60 zł. Pieniądze zostały przekazane przez powoda w kilku transzach w okresie od lipca 2015 r. do września 2015 r. w formie przelewów bankowych. Strony nie spisały pisemnie umowy pożyczki, ani nie ustaliły terminu jej zwrotu.

Przekazane pieniądze miały stanowić pomoc dla pozwanego, który wówczas znalazł się w trudnej sytuacji finansowej i jak sam twierdził, miał także zajęcie komornicze. Powód udzielił powyższych kwot jako pożyczek, sądził bowiem, że pomimo problemów finansowych ten jest wypłacalny z uwagi na fakt posiadania własnej działalności gospodarczej. Nadto miał on zaufanie do pozwanego z którym, jak już wcześniej wspomniano, łączyły go stosunki przyjacielskie i nigdy go wcześniej nie oszukał.

P. O. obiecał, że zwróci pożyczone środki gdy poprawi się jego sytuacja finansowa.

/dowód: potwierdzenia przelewów – k. 8-17, dokumentacja zdjęciowa – k. 36, wydruki z aplikacji M. – k. 45-52, przesłuchanie powoda R. B. – k. 86-87 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 29 listopada 2019 r. k.89) w zw. z k. 205-206 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 23 lutego 2021 r. k.208), zeznania świadka I. K. – k. 195 -196 (protokół elektroniczny k.197)/

Pomiędzy stronami dochodziło jednak do nieporozumień, z biegiem czasu strony przestały utrzymywać ze sobą kontakt. Z uwagi na powyższe, powód pismem z dnia 23 sierpnia 2017r. wezwał pozwanego do zapłaty należności wynikającej z łączącej strony umowy pożyczki, w terminie 3 dni, od chwili doręczenia wezwania. Wezwanie pozostało jednakże bezskuteczne.

/dowód: wezwanie z dnia 23.08.2017 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k.18-21, przesłuchanie powoda R. B. – k. 86-87 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 29 listopada 2019 r. k.89) w zw. z k. 205-206 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 23 lutego 2021 r. k.208)/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie poddanego ocenie zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wedle własnego przekonania po wszechstronnym rozważeniu wszystkich dowodów.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty załączone do akt sprawy, albowiem ich forma, treść i autentyczność nie budziły wątpliwości Sądu ani nie zostały skutecznie zakwestionowane przez strony postępowania.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka I. K., w części w jakiej twierdziła, że R. B. nie udzielił pozwanemu pożyczki. Po pierwsze świadek przyznała, że nie posiada żadnej wiedzy w zakresie rozliczeń finansowych stron. Nadto zeznania te są odosobnione, gdyż pozostają w sprzeczności z innymi dowodami w sprawie, w tym przesłuchaniem powoda, który przedstawił potwierdzenia dokonania przelewów na konto pozwanego. Wreszcie Sąd dokonując oceny zeznań ww. świadka miał na uwadze bowiem więzi rodzinne łączące ją z pozwanym, a więc stroną zainteresowaną wynikiem sprawy. Z tego powodu zeznania te ww. zakresie uznał za niewiarygodne. W pozostałym zakresie zeznania świadka znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, zatem zasługiwały na wiarę.

Sąd w całości dał wiarę przesłuchaniu powoda R. B. bowiem jego twierdzenia znalazły potwierdzenie w zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Kluczowe znaczenie dla rekonstrukcji stanu faktycznego miały dokumenty

w postaci zarejestrowanych zapisów wymiany wiadomości tekstowych pomiędzy stronami, a także dokonanyimi potwierdzeniami przelewów. Wydruki z aplikacji M., podobnie jak dokumenty w postaci potwierdzeń wykonania przelewów nie budziły żadnych wątpliwości Sądu co do formy, treści i autentyczności, a nadto tworzyły jasny obraz okoliczności faktycznych niniejszej sprawy. W ocenie Sądu brak jest zatem podstaw do podważania wiarygodności zeznań powoda.

Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanego albowiem pozwany nie stawiał się na termin rozprawy, na którą został wezwany do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania w charakterze strony, nie usprawiedliwiając swojego niestawiennictwa. Zgodnie z art. 214¹ § 1 k.p.c. usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby stron, ich przedstawicieli ustawowych, pełnomocników, świadków i innych uczestników postępowania, wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie sądu, wystawionego przez lekarza sądowego. Pozwany nie przedłożył jednakże takiego zaświadczenia. Z oświadczenia pełnomocnika pozwanego przedstawionego w piśmie z dnia 6 grudnia 2019 r. wynika, iż pozwany w dniu 29 listopada 2019 r. uczestniczył w zabiegach rehabilitacyjnych na terenie W.. Tym bardziej w ocenie Sądu w sytuacji gdy pozwany już od dłuższego czasu wiedział o planowanej rozprawie oraz o konieczności odbywania rehabilitacji, miał on wystarczająco dużo czasu, aby udać się do lekarza sądowego w celu uzyskania i przedłożenia w Sądzie odpowiedniego zaświadczenia lekarskiego, usprawiedliwiającego jego nieobecność. Na marginesie należy wskazać, iż pozwany nie przedłożył choćby zaświadczenia od innego lekarza nie będącego lekarzem sądowym. Dodać w tym miejscu należy, iż za powyższe nie można uznać zaświadczenia opatrzonego datą 29.11. 2019 r. wydanego przez magistra rehabilitacji. W związku z powyższym Sąd uznał niestawiennictwo powoda na rozprawie w dniu 29 listopada 2019r. za nieusprawiedliwione.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i takiej samej jakości. Wedle natomiast § 2 tego przepisu umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych powinna być stwierdzona pismem. Pożyczka jest umową konsensualną, której forma może być dowolna, a jedynie, gdy wartość tej umowy przenosi 500 złotych – winna być stwierdzona pismem, przy czym jest to wymóg nie mający znaczenia dla ważności umowy pożyczki, ale jedynie dla celów dowodowych. Umowa pożyczki może mieć zarówno charakter odpłatny jak i nieodpłatny. Podstawowym obowiązkiem pożyczkodawcy jest wydanie przedmiotu pożyczki, natomiast obowiązkiem pożyczkobiorcy zwrot przedmiotu pożyczki w umówionym terminie.

W przedmiotowej sprawie nie ulegało wątpliwości Sądu, że strony łączyła umowa pożyczki zawarta w formie ustnej. Sąd, powyższych ustaleń dokonał w oparciu o zgromadzone w sprawie dowody głównie w postaci wyciągów bankowych, przelewów i korespondencji stron, albowiem faktu ich wystawienia w formie i treści w nich zawartej nie kwestionowano, oraz w oparciu o przesłuchanie powoda R. B., który w sposób spójny, konsekwentny w toku postępowania i zgodnie z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, przedstawił wersję wydarzeń logiczną i znajdującą potwierdzenie w zasadach doświadczenia życiowego. Skorzystanie z powyższego dowodu było, wbrew przeciwnym twierdzeniom pozwanego możliwe. Wskazać w tym miejscu należy, iż co prawda pozwany kwestionował posiadanie rachunku bankowego, na który zostały przelane wskazane w pozwie kwoty, jednakże nie zostało to przez niego udowodnione. Postanowieniem z dnia 29 listopada 2019r. Sąd zobowiązał pozwanego do złożenia wyciągu z rachunku bankowego o numerze „ (...)” za okres od 20 lipca 2015 r. do 1 października 2016 r. w terminie tygodniowym od dnia otrzymania zobowiązania. Jednak w określonym terminie pozwany nie przedłożył żądanego dokumentu. Co więcej, w żaden sposób nie ustosunkował się do powyższego zobowiązania. Zgodnie z treścią art. 248 §1 k.p.c. każdy obowiązany jest przedstawić na zarządzenie sądu w oznaczonym terminie i miejscu dokument znajdujący się w jego posiadaniu i stanowiący dowód faktu istotnego do rozstrzygnięcia sprawy, chyba że dokument zawiera informacje niejawne. W świetle art. 251 k.p.c. za nieuzasadnioną odmowę przedstawienia dokumentu przez osobę trzecią sąd, po wysłuchaniu jej oraz stron co do zasadności odmowy, skáže osobę trzecią na grzywnę. Zasadność odmowy przedstawienia dokumentu przez osobę trzecią podlega ocenie sądu na podstawie art.

248 § 2 k.p.c. Przypomnieć należy wreszcie, że odmowa przedstawienia dokumentów przez stronę podlega ocenie na podstawie art. 233 § 2 k.p.c. stosownie do zasad określonych w art. 233 §1 k.p.c. (a więc paradygmatu swobodnej oceny dowodów). Wobec ewidentnej bierności pozwanego w tym zakresie, Sąd uznał za przyznane posiadanie w/w rachunku bankowego przez pozwanego.

W dalszej części przypomnieć należy, że art. 74 § 1 i 2 k.c. stanowi, że zastrzeżenie formy pisemnej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej. Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zaistniała sytuacja o której mowa w art. 74 § 2 k.c., gdyż fakt dokonania czynności prawnej - zawarcia umowy pożyczki przez strony został uprawdopodobniony właśnie wyżej wskazanymi potwierdzeniami przelewów z kont bankowych. W wyroku z dnia z dnia 14 października 2009 r., V CSK 109/09, LEX nr 688046, Sąd Najwyższy stwierdził, że uprawdopodobnić dokonanie czynności prawnej może nie tylko podpisane pismo spełniające kryteria dokumentu prywatnego, ale także każda wzmianka, zapisek czy informacja zawierająca treść bezpośrednio lub pośrednio wskazującą, że określona czynność prawna doszła do skutku. Pismo, o którym mówi art. 74 § 2 k.c. nie ma stanowić dowodu dokonania czynności prawnej, lecz jedynie stwarzać podstawy do przypuszczeń, że czynność nastąpiła. Sam fakt jej podjęcia ma być dopiero udowodniany zeznaniami świadków i stron, a zatem środkami przewidzianymi w katalogu dowodów. Stąd też za dopuszczalne uznał Sąd w niniejszej sprawie dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, ograniczone do przesłuchania powoda.

W ocenie Sądu nie ma wątpliwości, że strony łączyła umowa pożyczki, a pieniądze przekazane przez powoda pozwanemu nie były darowiznami ani środkami przeznaczonymi na rozliczenie wzajemnych wyjazdów – tej wersji nie potwierdziła świadek I. K., która zeznała, że za wspólne wyjazdy każdy płacił za siebie. Nie zasługiwały na wiarę również twierdzenia pozwanego, że część przekazanych mu przez powoda pieniędzy stanowić miała zapłata za promowania usług powoda przez pozwanego w mediach społecznościowych. Powód tym twierdzeniom zaprzeczył, zaś pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie jego twierdzeń. W tym zakresie Sąd uznał za prawdziwe przesłuchanie powoda, że pieniądze przekazywane pozwanemu stanowiły pożyczkę i z całą pewnością podlegały obowiązkowi zwrotu. Na wyciągach bankowych figurują one oznaczone jako „wpłata” lub „wpłata na spłatę” i nic nie wskazuje, by miała to być darowizna, taka adnotacja się na przelewach nie znajduje. Sąd uznał, że obecne twierdzenia pozwanego że kwoty uzyskane od powoda stanowiły darowiznę, są tylko próbą obrony podjętą przez pozwanego. Tym bardziej, że doświadczenie życiowe wskazuje, że w bliskich relacjach przyjacielskich, strony mniej rygorystycznie traktują tego rodzaju formalności. Pozwany zatem nie sprostował zatem ciężarowi dowodu wyrażonemu w art. 6 k.c. W oparciu o powyższe Sąd uznał twierdzenia pozwanego, że otrzymane od powoda środki były darowizną dokonaną na jego rzecz za niewiarygodne i ustalił, że strony łączyła umowa pożyczki i pozwany ma obowiązek zwrócić powodowi pożyczone od niego pieniądze.

Z przytoczonych względów uznawszy żądanie pozwu za zasadne, na mocy art. 720 k.c., Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

Podstawę prawną zawartego w wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek stanowią przepisy art. 481 § 1 i § 2 zdanie pierwsze k.c. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sądu ustalił, że naliczenie przez pozwanego odsetek od dnia 13 października 2017 r. jest prawidłowe. W umowie ustanej pożyczki zawartej przez strony postępowania nie był określony termin zwrotu. W związku z tym w ocenie Sądu w niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 455 k.c. Zgodnie bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, który Sąd w pełni podziela, zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy, co oznacza, że termin spełnienia takiego świadczenia musi być wyznaczony zgodnie z art. 455 k.c. w konsekwencji czego odsetki od nienależnie pobranej kwoty przysługują zubożonemu dopiero od daty wezwania wzbogaconego o jej zwrot (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r. V CKN 769/00, Lex nr 49111, uzasadnienie wyroku

Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1976 r., III CRN 289/76, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1991 r., III CZP 2/91, OSNCP 1991, nr 7, poz. 93).

Sąd kosztami procesu obciążył w całości pozwanego w oparciu o treść art. 98 k.p.c., zgodnie z którym stronom procesu należy się zwrot kosztów procesu. Strona powodowa poniosła koszty w wysokości 4772 zł, w tym 1155 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 3600 zł została przyznana tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego powoda w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej, które Sąd ustalił na mocy § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, powiększone o opłatę skarbową w wysokości 17 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Marek Jasiński